

Stadsmuur langs de Ebbingestraat

Wanneer gesproken wordt over de stadsmuur van Kampen, worden doorgaans de restanten stadsmuur bedoeld die aan de oostzijde van de stad tussen Voorstraat/Oudestraat en de IJssel zijn terug te vinden, veelal in de bestaande bebouwing. Op een klein aantal plaatsen zijn deze restanten zichtbaar voor het grote publiek; echter het grootste deel gaat schuil achter gesloten gevelwanden.

De stadsmuren noord, zuid en ook ten westen van de stad worden niet genoemd. Deze zijn immers in de loop van de 19^e eeuw afgebroken om gebruikt te worden tot aanleg van strekdammen aan de monding van de IJssel. Hiermee zijn deze stukken stadsmuur voorgoed verloren.....

--- of toch niet ? ---

Prenten en schilderijen uit de eerste helft van de 19^e eeuw laten zien dat de muur aan de westelijke zijde van de stad, nadat deze zijn verdedigingsfunctie had verloren niet volledig werd afgebroken, maar werd verlaagd tot een hoogte van ca. 1 tot 2 meter boven straatniveau. Zo bleef deze muur, met daarin de Cellebroederpoort en de Broederpoort ook na de gedeeltelijke afbraak dienst doen als waterkering.

Een van de interessantste schilderijen, betrekking hebbende op het lot van de westelijke stadsmuur, is het schilderij dat F. Buytendijk omstreeks 1845 schilderde (te zien in het Stedelijk Museum en op www.tekampen.nl). Hierop is de verlaagde stadsmuur te zien tussen het Kalverhekkensbolwerk en de Broederpoort met de deels al aangelegde plantsoenen welke letterlijk "op" de muur zijn aangelegd. Dit schilderij is een goede illustratie hoe de waterkerende functie aan de westzijde van de stad werd behouden door het plantsoen op de

muur aan te leggen. Hierdoor ontstond het karakteristieke profiel van de plantsoenen waarbij deze stijl oprijzen vanaf de huidige Ebbingestraten om, na het hoogste punt boven de oude muur gepasseerd te zijn, glooiend af te lopen naar het water. Deze situatie is ook tegenwoordig nog goed te herkennen.

De hoge wal, langs de gehele lengte van de Ebbingestraten heeft gemiddeld een hoogte van ca. twee meter boven straatniveau. Dit lijkt meer dan genoeg te zijn om een substantieel deel van de oude stadsmuur eronder bewaard te hebben.

Alhoewel de westelijke plantsoenen hebben geleden onder de aanleg van de twee doorbraken bij de Kennedylaan en de Flevoweg, is de hoge wal tussen Engelenbergplantsoen en Kalverhekkensweg voor het grootste deel bewaard gebleven. Dit biedt hoop voor de stadsmuur die daar onder verborgen zal liggen. Grofweg zal een lengte van ca 975 meter stadsmuur kunnen worden herontdekt. Het langste stuk, ca 425 meter bevindt zich tussen de twee poorten. Dit deel lijkt ongeschonden. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen hoeveel van de stadsmuur, en in welke staat, daadwerkelijk bewaard is gebleven.

Zou het niet fraai zijn wanneer een deel van deze vergeten stadsmuur, die ruim 500 jaar geleden werd gebouwd, weer in het zicht gebracht kan worden. Dit zal zorgvuldig moeten gebeuren om het historisch karakter van het plantsoen niet te schaden. Echter zal het herontdekken en restaureren van dit vergeten erfgoed voor Kampen een waardevolle aanwinst zijn en een trekpleister vormen voor bezoekers aan de stad.

Ernst Hupkes
www.tekampen.nl

